

vuist naar een groep berken, zilveren stammetjes in de Junizon, daar, waar de Berkenhoeve lag.

Ze had het zoo vroolijk gemaakt, hun stil armenhuis. Ze was zoo iets van buiten, van de drukke wereld, van het rijke, bedrijvige leven, met het lange leventje, dat nog vóór haar lag en ze baden voor klein Marieke in de kerk. Ze gaven haar wijze lessen en alles wat nog zoo warm en goed was in hun oude harten.

De boekweit bloeide en Piet werkte heel zoetjes aan in den kleinen tuin. Gijsje keek er na. Ze was 't heele voorjaar zoo tobberig geweest, dat ze er nog bleek van zag en haar oude oogen stonden zoo moe van de slapelooze nachten. Dan knikkebolde ze overdag achter in den tuin in het zonnetje en Marietje sjouwde, tusschen de schooluren in den grooten, rieten stoel naar buiten en dan met iets oudvrouwtsachtig, alsof Gijsje een klein kind was. „Zal je nou uit je eigen wakker worden als de zon niet meer op je lijf schijnt, want dan is 't te koud, of moet Miek je wakker komen maken, he?”

„Lief hartje,” en de oude rimpelhand streek over de kleine, bedrijvige handjes.

„Moet je nou al weer naar school?”

„Ja, maar over vijf en een halve week kom ik voor goed thuis, dan leert Matje mij naaien en dan . . . heel veel jaren daarna, wel, dan ga ik trouwen en dan ben ik ook al een groot mensch” . . . . .

't Was najaar. Een zonnige, mooie herfst met gouden en zilveren herfstdraden over het haagje, tusschen de heidestruiken met kleine parelen van dauw.

Ze keek dikwijls op van de groote lappen ongebleekt katoen, luisterde naar gesprekken, die in den winkel gevoerd werden, ruimde haar naaidoosje ieder oogenblik op, hing het sloop, waar ze aan naaide over haar stoel en zuchtte met grappige wanhoop: 't is ook zoo'n zware lap op mijn knieën;” dan lieten Gijsje en Bet haar een boodschap doen, verzonnen maar iets tot verzet, of vroegen voor haar aan Matje of ze niet eens even in den winkel mocht helpen. Juichend stond ze dan op, danste door de lange, sombere gang, wipte achter de toonbank, keek over het aardewerk heen en snoof met welbehagen de verschillende geuren op van koffie en borstels en nieuwe rollen keper of baai.

„Ze heeft geen zit in der eigen,” lachte Bet, „zoo'n jolige wildzang!”

Maar op een Zondagochtend toen ze zich klaarmaakten om naar de kerk te gaan, begon Marieke op eens te huilen.

„Wat er aan scheelde?” vroeg Matje.

Ze was zoo akelig, zoo moe, ze had zoo'n pijn, ademhalen deed zoo'n zeer, „neen, ik wil niet ziek worden, ik wil niet,” riep ze onstuimig, „maar vannacht was het zoo akelig aldoor maar griezelige droomen.”

Er was geen een van 't armenhuis dien ochtend in de kerk. Piet haalde den dokter, Gijsje vulde kruiken, Matje hielp haar te bed en Betje bad heel in stilte, de bijna blinde oogen gesloten, met haar rug naar het licht. Ze zat daar zoo maar stilletjes den heelen morgen in haar nette Zondagsche kleeren, 't hoofd naar voren om alles op te vangen, wat dokter zeide, maar ze verstond niets, de zoldering was zoo stevig.